

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Petri Ioannis Perpiniani Valentini, Societatis Iesv
Presbyteri. Orationes Dvodeviginti**

Perpiña, Pedro Juan

Lvgdvni, 1622

III. Oratio P. Benedicti Iustiniani Genuesis recitata Romae in Vaticano ad
sacrum Collegium Cardinalium, in exequiis Innocentij IX. Pont. Max. anno
1562.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13368

hæc Basilica Principis Apostolorum, hæc Patrè corona, qui Gregorium videre quondam hexaphoris, aurata, & tamquam curuli sella cæterisque Pontificæ Maiestatis insignibus coruscantem, iidem per hosce dies illum viderunt exanimem, redactum in aliorum mortalium ordinem, in feretro iacentem, & de Pontificij celsitudine solij in prædiores tumuli squalentis abiectum. Hic exitus, hic occasus est honorum omnium: ad hunc scopulum quæcunque admirantur homines, illisa franguntur, in has tenebras ac solitudinem, redigendum quicquid in mortalium oculis enitescit. Continenter, ac piè viuendi norma mors est: nec vitæ stadiū rectè decurrit, qui in stadii metas non defigit obtutum, Hæc laus, hic apex sapientiæ est, ea viuentem appetere, quæ morienti forent appetenda.

O R A T I O.

P. Benedicti Iustiniani è Societate Iesu.

IN FVNERE INNOCENTIJ IX. Pont. Max.

EX T R E M I, ac propè iam præcipitantis anni superioris exitum P. P. A. A.

INNO

INNOCENTII Pont. Opt. Max. subita, atque inexpectata mors, & quod caput est non huic Vrbi solùm, sed orbi Christiano vniuerso, tristis, ac luctuosa funestauit: huius insequentis exordiũ, hæc sollemnis cenotaphij pompa, hæc sepulchrales faeces, lugubris morientium psalmodia, istius Ordinis solitudo, ac mœror, Urbis squalor, & lacrymæ, hic denique parentantium apparatus non sine gemitu, ac lamentatione consecrarunt. Fuerat hæc olim ipsius immortalis DEI inter homines nascentis incunabulis, diuinique eius quasi torantis sanguinis prima effusione initiata; quæ merito beatarum mentium gratulatione, pastorum veneratione, ac plausu, ipso denique Magorum aduentu, longaque peregrinatione celebrata, ingenti cum gaudio, ac totius Christiani populi exultatione, anniuersaria commemoratione reuocabantur. Verùm, non dicam extrema tantæ solidi ac veri gaudij, sed ipsam exorientem lætitiæ materiã anteuertens, omnem animi nostri sensum, ac motum luctus occupauit quod ipse etiam Sol princeps luminum reliquorum, qui toto fermè Innocentij Põtificatu, quasi mortalibus tam singulare, diuinũmq; bonũ gratularetur, clariori luce omnia complens, terris affuisset; ipso denique decumbente (si

tamen in re tam graui, atque hoc augustis-
 simi Christiani orbis Senatu, poetarū mo-
 re libeat ominari) cæcis, ac densis nubibus
 obductus iubar omne cōtraxit; mox etiam
 eo iam vita functo, lento quodam imbree,
 quò veluti communi Ecclesiæ calamitate
 illacrymari videbatur non obscura signifi-
 catione declarauit. Ad eò nunc verè, atque
 ex animo cum patientissimo, eodémq; san-
 ctissimo viro dicere possumus, versam esse
 in luctum cytharā nostram, & psalteriū in
 vocem flentium. Viderat non ita pridē hæc
 Basilica Principis Apostolorum INNOCEN-
 T I V M hexaphoris elatum aurata sella
 pontificia, thyara, auro, gemmisque co-
 ruscante, cæteris denique Pontificatus in-
 signibus tamquam alterum inter mortales
 Deum in vestro PP. A A. quasi diuorum con-
 silio refulgentem. Viderat Roma, atque in-
 credibili omnium ordinum, ac ætatum ac-
 clamazione, & plausu exceperat per urbem
 ad Lateranensem Basilicam æquitantem, &
 ante paucos dies sacrosancta illa septē præ-
 cipua templa piè, ac religiosè obeuntem, &
 feliciter atque auspiciatò initi Pontificatus
 fructum sperabat amplissimum. Sed ecce
 tibi (ô spes hominum fallaces, atque inanes
 cogitationes!) eundem omnes primū qui-
 dem graui, ac periculoso morbo laborātem

NON

non sine dolore audimus; deinde etiam ex-
animem vidimus redactum in eorum ordi-
nem, ac numerum, qui moriuntur omnes, &
quasi quæ dilabuntur; & de Pontificij fasti-
gij celsitudine, ac maiestate in squalentis
tumuli per dorem, horrorémque deiectum.
Magnum omnino, ac memorabile humanæ
imbecillitatis, & cuncta cernentis Dei, oc-
cultoq; iudicio res humanas administratis
documentum, paucorum mensium spatio
tres summos Pontifices ita Pontificatum
gessisse, ut sibi viui, ac videntes funeris
pompa apparere, & tam claris insignibus
velut infulis velati ad mortem destinari vi-
derentur. Facebat iam peruerusta Platoni-
corum querela, diuinã propè animi nostri
vim quàm ipsi diuinitatis particulã appel-
larunt, mortali terrenoque corpore inclu-
sam, corporeis effectibus subiaceret: illud
equidem vehemèter admiror, ita hominum
animos hac rerum caducarum externe spe-
cie, ac fuce deliniri, voluptatum illecebris
irretiri, sensuum lenociniis capi, dignita-
tum atque honorum fulgore perstringi: ut
quem ad exitum vniuersa festinent; quem
ad scopulum quæcumque admirantur, ac
suspiciunt homines, allisa tandem frangun-
tur, quas in tenebras, ac solitudinem, siue
generis claritudo, siue nominis, ac famæ ce-

lebritas redigenda sit; quantam denique, inopiam, atque egestatem aurum gemmæ & quicquid rarum, ac prætiosum diues India fundit; aliquando paritura sint; vel stultè non animaduertant, vel ineptè dissimulent, vel perfidè inficientur. Longissimè (mihicredite) ab hac hominum amentia, atque furore absuit INNOCENTIUS, qui ab incute ætate ita vitam instituit non modò vt mentem diuini, humanique juris scientia, longèque pulcherrima, atque honestissima plurimarum rerum, quæ ad vsum vitæ pertinent, cognitione compleret: sed ita animum virtutis, atque honestatis studio excoleret, vt quicquid voluptatis titillatione perficitur, quicquid corpus oblectat, quicquid denique impura, ac nefaria oblectatione sensum, animùmque permulcet, tãquam Syrenum scopulos euitaret. Facio libèter PP. AA. vt hinc potissimum mea ordiatur oratio, vbi excurrere, atque exultare facile potest; quod raram ac propè inauditum sit, ita quempiam vitæ stadium rectà decurrere, vt nusquam offendat, atque in ipso adolescentiæ flore, in illo æstu atque ardore libidinis, voluptatum cœno non obruatur, at faltem non inquinetur; si non adhærescat, ne impediatur quidem; si non victus ac defatigatus consistat, at non cursum, contentionem

tionemque remittat; si denique non moriatur, non cum aliquo languore, atque aegritudine aliquando lucretur. Proni sunt hominum sensus & cogitationes ab ipsis penè iacunabulis ad malum, sic prorsus, ut vitia quidem atque flagitia non usu, & consuetudine didicisse, non alieno exemplo, atque institutione hausisse, nō cum nutrieis lacte suxisse, sed cum ipsa exoriente natura penitus traxisse videantur. At extitit aliquando, & annos plurimos in hac vrbe, in hoc orbis terræ teatro, in hac hominum luce, atque frequentia vixit, qui turpes libidinū motus, effrenatas voluptatis cupiditates, sensuum denique permolestas, ac importunas titillationes, vel nullas sensit, vel ita compressit, ut perfectæ, atque incorruptæ continentia laudem perpetuò conseruaret. Ore Beatum, INNOCENTI, qui periculosos adolescentiæ fluctus quasi cuiusdam procellosi maris gurgites ita feliciter enauigasti, ut quod de Basilio, Gregorio, Nazianzeno atque altero Neocæsariensi Gregorio, viris sanctissimis accepimus, sertes illas horribiles ac pœnè innumerabiles scopulos præteruectus, non firmus atque incolumis solum; sed iareger, ac purus ad Rempubl. accederes: ut iam tum quasi viro innocentissimo INNOCENTII nomen, quod

tibi in Pontificatu non sine diuino consilio placuit, iure tuo deberi tibi quodammodo videretur. Itaque præter indefessam incognoscendis, ac transigendis negotiis operam, diligentiam, sedulitatem, integritatem, fidem; ita suam Paulo tertio Pontifici sapientissimo, atque accerrimi iudicij viro, bonis omnibus, paucis annis probauit industriam, vt difficillimis illis, ac periculosis Ecclesiæ temporibus, quibus omnia quodammodo fluctuare videbatur, Auenionensi Prouinciæ, pro Archiepiscopo administrandæ præficeretur. Quo ille in munere quatuor annos ita laudabiliter posuit, vt singulari comitate condita grauitas, mixta cum æquitate incredibilis mansuetudo, cum potestate, atque imperio summa animi coniuncta moderatio, in rebus gerendis prudentia, in subiectorum animis leniter, benignèque tractandis industria, in periculis, & prouidendis, & auertendis prouidentia, pietatis, ac religionis studium, victus singularis parsimonie, summa denique vitæ integritas, ac morum innocentia futuræ laudis, & gloriæ quasi quædã semina, & huiusce postremæ, eiusdemque maximæ Pontificiæ dignitatis omnia fuisse videatur. Quamobrem Alexander Farnesius Cardinalis amplissimus, qui hominis ingenium, ac

mores

mores ex ea procuratione, tãquam ex vngue
leonem agnouerat, non est passus cum diu-
tius in illo quasi orbis terræ angulo latita-
re, qui posset in hac Vrbe velut ingeniorum
palæstra, maiore cum sua laude, ac reipu-
blicæ vtilitate versari. Hominem igitur in
Vrbem reuocatum, in suam familiaritatem
asciuit & sua ipsius priuata negotia omnia,
publicorũ munerum maximam partem il-
lius fidei, atque integritati, nec ita multò
post etiam Parmæ administrationem com-
misit. His veluti honorum ac publicarum
functionum, & munerum gradibus ad Neo-
craftensem Episcopatum primum Pauli III.
iudicio, atque sententia, tum Pij III. aucto-
ritate euectus, omnium in se animos, ocu-
losque conuertit, vt qui iam tum commu-
ni omnium voce, ac supremo, ac summo
Sacerdotio dignus prædicaretur. Audierat
(credo) vel etiam ipse legerat (quid enim
vir eruditissimus non viderat?) Beatissimũ
Augustiaum ita in episcopatu vixisse, vt
mensa quidem sua neminem, nisi maledi-
cos & detractores excluderet. Idcirco cum
ipse ab eal abe se præstitit semper immunẽ,
tum eo morbo laborantes ita exosos ha-
buit, vt ne illorum quidem aspectum susti-
neret assentatorib⁹ autem ita planè offen-
sus erat, vt qui ab ipso aliquid impetraturus

vide

videbatur, si blādè assentaretur, oleū (quo
aiunt) & operam perderet. Muneribus sanè,
quibus à recto virtutis tramite plerique
mortaliū abducuntur, sic proflus abstinuit,
vt leuiora etiam munuscula, quæ officij, ac
bencuolentiæ gratiâ transmittuntur, maxi-
ma ex parte recusaret, ne fortè quæ exigua
per se essent, multitudine, ac frequentiâ
obrueret, vel preciosioribus donis quasi adi-
tum aperirent, vel Episcopi certè fidè, atque
integritatem suspectam redderent. Neque
vero vnus Episcopatus finibus, aut vnus
Regni spatij INNOCENTIË gloria conti-
neri potuit, sed claruit in celeberrima Tri-
dentina Synodo, quo iussu Pij III. vnà
cum cæteris Patribus doctrina & sapien-
tia clarissimis conuenit, indeque ad omnes
Christiani orbis plagas, magna omniū tum
prædicatione, tum admiratione penetravit.
Claruit apud Serenissimum Venetorum Se-
natum, apud quem auctoritate Pij V. San-
ctissimi, ac vigilantissimi Pontificis, sex
integros annos Legatum Apostolicum egit,
eiusq; Pontificis admirabile, planeque di-
uinum consilium ineundi fœderis contra
Turcarum Imperatorè, vnde nobilissima ac
post hominū memoriâ gloriosissima naua-
lis victoria ad Echinadas extitit, Venetis
ita persuasit; vt quod factu difficillimum pu-
taba

tabatur, operâ, studio, ac labore, non longissimo tēpore perfecit: vt illius tā claræ, atque insignis victoriæ magna pars INNOCENTII diligentia, industriæ ac sedulitati debeatur. Claruit in hac ipsa Vrbe: vbi Veneta legatione perfunctus, & Episcopatus officio solutus, quod illius cæli inclementiâ ferre nō posset, publicis muneribus ita præfuit, vt siue supplices libellos tractaret, diligentiam, ac sedulitatē nō vulgarem, siue de administrâda Repub. cōsuleretur, iustitiam, ac prudentiam singularem, siue de fide, ac religione ab Inquisitoribus interrogaretur, scientiam, ac pietatem admirabilem; siue denique GREGORIO Tertiodecimo iubente, de imperij, potestatisque finibus responderit, integram, atque incorruptam fidem, & constantiam per se ferret. Quamobrem is, quem modo nominavi, GREGORIUS, de omnibus quidem Ecclesiæ partibus, sed præcipuè de isto amplissimo & sacrosancto Collegio optime meritus, cum incunte suo illo in omnem æternitatē memorabili Pontificatu INNOCENTIVM Hierosolymitanum Patriarcham declarasset, eo senescente iam, atque ad exitum vergente; maioribus illum, atque illustrioribus ornamentis decorandum ratus, cum viros vnde viginti omni virtutum genere, laudēque

que præstantes (ex quibus iam tres in Pontificatu successores habuit) in Purpuratorum Patrum numerum adscriberet , ingenti omnium approbatione , & celsioris dignitatis comprecatione , atque omine Cardinalem non minus auspiciò , quàm sapienter renunciauit. Cardinalis autem creatus cum probè inrelligeret , cum loci , ac dignitatis celsitudine proximè præcipitij ruinam esse coniunctam , multosque mortalium , aut cupiditatis turbine aut ambitionis vertigine corruisse , velubilem (si ita loqui fas est) fortunæ rotam trabali clauo defixit , ne ipsi fortè sua volubilitate , atque inconstantia aliquando noceret. Quid expectatis P P. A A. quid suspicamini ? quid mente & cogitatione peruoluitis ? Expectate rem quam vultis magnam , nouam , inauditam ; callidè , ac sapienter excogitatam , iuuentam , perfectam , ad omnes vitæ rationes constituendas opportunam , ad memoriam sæculorum omnium cunctarum gentium voce , ac prædicatione celebrandam , dignam purpura , dignam thiara , dignam immortalitate : Vincam profectè expectationem vestram , præcurram omnes ingeniorum motus , ipsas etiam primas cogitationes præuolabo , video vos oratione mea vehementiùs commoueri : sed nisi certa omnia atque explorata,

Pr
& grauissim
que aucto
lite credere
refo homin
rem , an vt
catilem tal
s magna c
ebat in cui
nis , anim
picta erat
requiarum
batur. At
aret (specta
in remotiu
m recipere
uorum or
is termin
norma o
& metie
endum er
orum cor
tiones ad
m & mag
enta exan
ederetur
teret in n
robaturus
ens , ac vol
re fas est

ta & grauissimorum hominum testimonio,,
atque auctoritate comprobaia narrauero
nolite credere. Parauerat ille sibi (attendite
quæso hominifne dicam ingenium, an pie-
tatem, an vtrumque?) parauerat, inquam,
plicatilem tabellam; quam inter charissimas
res magna cum diligentia clausam custo-
diebat in cuius parte altera, moribandi ho-
minis, animamque agentis mœsta species
depicta erat; in altera elati funeris, atque
exequiarum tristis, ac lugubris pompa cer-
nebatur. At quorsum, vt quoties illam spe-
ctaret (spectabat autem tum maximè, cum
se in remotius conclaue ad numen propitiã-
dum reciperet) toties recordaretur, quis sit
bonorum omnium, ac dignitatum exitus,
quis terminus, toties intelligeret, qua ve-
lut norma omnes vitæ actiones, & dirigen-
dæ & metiendæ essent. Ergo vbi aliquid a-
gendum erat explicata antè oculos tabella,
suorum conciliorum, & actionum omnium
rationes ad ineuitabilem mortis necessita-
tem & magni illius extremiq; iudicij mo-
menta examinabat: vt ne quid vnquam ag-
grederetur in vita, cuius ipsum postea pœ-
niteret in morte; & quod maximè moriens
probaturus erat, id verò dum viueret, pru-
dens, ac volens amplecteretur. Neque dubi-
tare fas est, cum ipse præcepto illi paruerit,
vt nouis

ut nouissima sua cōmemorant, quin etiam
 fructum eius cōsiliij vberrimum cœperit, ut
 in æternum nō peccarit. Hinc (opinor) pius
 ille, atque laudabilis INNOCENTIUS I merus
 manauit, quem Beatissimus Gregorius
 singulare putat integræ, castæque mentis
 argumentum, qui ibi culpam aut agnoscit,
 aut suspicatur, vbi noxę periculum nullum
 appareat. Hinc eximius ille, penęque incre-
 dibilis veritatis amor, quod intelligeret
 perditum iri omnes; qui loquuntur menda-
 cium. Hinc illa tam constans, tam immota
 tamque inconcussa æquitatis, iustitiæque
 defensio, ut non modò amori, aut odio nihil
 vnquam concederet, sed neque illius celi-
 tudinis obiectu allici ad flagitium, vel iactu-
 ra propè iam certa à recto deflecti; aut reuo-
 cari potuerit. Hinc vox illa planè diuina,
 quam idem talem vsurpare solebat S I R V S
 F A S Q. in discrimen adducatur, vel cum bo-
 norum, ac dignitatum assecutione contēdat
 se quidem facile quicquid infra Deum est,
 calcaturum modo integra, atque illæsa con-
 scientia ad extremum vsque vitæ spiritum
 perseueret: Hinc illa perpetua, ac firma di-
 uini humanique iuris reuerentia, ut iam Pō-
 tifex creatus, cum omnia posset, quæ Chri-
 stus humanæ vindex atque assertor liberta-
 tis suæ in terris Vicarium posse voluit; plu-
 rimum

tum tamen
 legibus, san-
 cum seue ri-
 tudo, qua
 religionis t
 que præclar
 quâ id cor
 anium max
 eritate, secu
 tius populi
 retur, tum
 ne; & bon
 ntificatu d
 omnium p
 tum in c
 fragia atq
 N N O C I
 idem fuit.
 ris. Nam
 nouum Pa
 populos f
 ue tractare
 ianæque f
 ocaret, aut
 numeris cla
 abuerit an
 mulator, at
 laxatis p
 er imposi
 Or.

rimum tamen semper sacris antiquorū Patrum legibus, sanctionibusque detulerit. Hinc illa cum seueritate iustitiæ temperata mansuetudo, quam præcipuè in supremo fidei, ac religionis tribunali declarauit. Hinc denique præclara illa in omni vita æquabilitas, quâ id consecutus est, cum ut vestrum omnium maximo cōsensu, ac penè inauditâ celeritate, secundo comitiorum die, ingenti totius populi gratulatione Pontifex renunciaretur, tum ut ante totius Urbis acclamatione; & bonorum omnium votis summo Pontificatu dignus iudicaretur, sic prorsus ut omnium propemodum gentium præiudicium in eo Pontifice declarando vestra suffragia atque comitia præueniret. Verum INNOCENTII Pontificatus breuis quidem fuit, sed sacerdotij gloria non vulgaris. Nam cum probè intelligeret, hoc à se nouum Pastoris munus efflagitare, cum ut populos sibi subiectos leniter, benigneque tractaret, tum ut à veræ religionis, Christianæque fidei septis, aut abductas oves reuocaret, aut aberrantes, suis, si opus esset, humeris elatas, ad ouile perduceret, nihil habuerit antiquius. (Gregorianæ laudis æmulator, atque uti nam etiam hæres,) quàm ut laxatis populo Romano liberaliter nuper impositis vectigalibus de Barbaris ad

fidem conuocandis, deque hereticorum perfidia tollenda, piè, ac sapienter cogitaret: neque cogitaret solùm, sed re ipsâ perficere aggredideretur. Si quidem & Iaponiorum Ecclesiam impij, ac nefarij Tyranni, immanitate vexatam, suâ liberalitate mirificè recreauit, & Byzantinum Collegiũ, siue Turcarum conuersioni, siue Christianorum institutioni, ac solatio iampridem animo destinatum, tantum non instituit atque fundauit. Mitto quæ de rebus Gallicis ad seditiones sedandas, & ciuiles controuersias componendas, sapienter, ad subleuandam iam propè profligatam religionem, piè; ad pristinam, & auitam fidem, atque doctrinam reuocandam, apè; ad perduelles, & diuini humanique iuris prædones, atque archipyratas vel fallendos, vel opprimendos, callidè, atque ingeniosè rogitabat: cum vel extremam animam agens, & vix tum spirans, Pontificio muneri non viueret solùm, sed maximè etiam incumberet. Nam grauissimo morbo, quo is bonis omnibus, atque Ecclesiæ vniuersæ ereptus est moriens; cum iam cæteris ex partibus oppressa mens esset, tamen extremum sensum ad memoriam Reipub. semper reseruauit: sibi ac suis (quos tamen grandæuus senex indulgentissimè diligebat) penitus amisit: ipse per se cali-

ganri

gantibus morte oculis literas perlegere tē-
tauit, sed oblatos supplices nescio quos li-
bellos vt moribundâ manu subscriberet,
integris sensibus, totôque animo pernegavit
ipse denique priuatarum suarum rationum
oblitis interruptis, ac morientibus vocibus
quæ necessaria videbantur mandauit, & pu-
blicas Ecclesiæ necessitates, ne tum quidem,
cum Pontificatu vitâque abibat, deserēdas,
aut negligendas putauit. O Pontificē dignū
immortalitate, dignum æternitate, qui ad
publica negotia natus, & ab ipso Deo quo-
dammodo factus videbatur! qui cum an-
teactâ vitâ, & multarum rerum vsu; tum
hoc suo bimestri Sacerdotio mortales om-
nes in spem magnam erexerat fore vt I N-
NOCENTII IX. Pontificatus posteris
omnibus ad memoriam sempiternam, &
quasi perfectissimum exemplar ad imitatio-
nem præluceret. atque vt taceam quid bo-
narum artium, ac de ætrinarum studiosi, quo-
rum ille patrociniū semper susceperat;
quid Romani adolefcētes, qui quidem lite-
ris, ac bonis moribus imbuti essent, ab eius
munificentia, ac liberalitate sibi iure polli-
cerentur; quid piorum hominum sodalitia,
sanctimonialium cœnobia, plurima, quæ in
hac vrbe visuntur, adolefcētū collegia, re-
ligiosorū familiæ, quid deniq; xenodochia

sperare potuissent ab eo, qui ita ad omne genus pietatis propensus erat, ut cum in suis ac suorum rebus parcissimus videretur, in iis tamen, quæ ad Dei cultum, ac religionem spectarent, ita erat profusus ut nullum neque modum, neque finem largitioni præscriberet. Quis non videt quantâ spe deciderint omnes boni? Etenim INNOCENTIO Pont. lætabantur rei frumentariæ atque annonæ copiâ incredibili Pontificis vigilantia & cura vndique cõportari, exules, atque latrones nostris propè cervicibus imminentes non tam ferro, & armis, quàm prudentia & consilio dissipari, Pontificias opes, & Ecclesiæ patrimonium novis legibus sanctiùs communiri, fidem, atque obedientiâ à subiectis exigi, non pecunias extorqueri, huius augustissimæ, ac magnificentissimæ Basilicæ ædificationem magnis sumptibus strenuè vrgeri, res tum Ecclesiasticas, tum ciuiles ad aliâ quidem, sed faciliorem longèque expeditiorem formam esse reuocatas, Magistratibus novas quasi leges ac iura præscribi; sacerdotia non nisi probatissimis viris distribui; quòque id esset perpetuum, quandâ esse rationem institutâ, quæ propediem euulganda, certa quædam capita, & quasi canones contineret, quibus caueretur, ne deinceps nisi pij, prudentes, atque

ita ad omne
, vt cum in
us videretur,
m, ac religio-
us vt nullum
argitioni præ-
ntâ spe deci-
I N N O.
rei frumen-
redibili Pon-
ue cõportari,
propè cerui-
ro, & armis,
lipari, Ponti-
nium nouis
idem, atque
on pecunias
e, ac magnifi-
nem magnis
m Ecclesia-
m, sed faci-
formam esse
quasi leges
on nisi pro-
que id esset
m institutâ,
ta quædam
ret, quibus
prudentes,
atque

atque eruditi ad Ecclesiastica beneficia pro-
mouerentur. Sic verò sapientissimus Ponti-
fex de sui muneris functione sæpe ratioci-
nabatur: Romanum Pontificẽ ita prouinciis
sibi subiectis præesse, vt non Principis mo-
dò, sed pastoris, ac parentis optimi personã
sustineat; ita cõsentaneum videri, vt quem-
ad modum ipse ceteris Christianis Principi-
bus diuinioris, atque augustioris potestatis
vi, ac maiestate præfulget; sic omnis Eccle-
siasticus populus vitæ sanctitate, religionis
cultu, ac fidei integritate ceteris omnibus
Christianis gentibus antecelleret. Itaque
mansuetudinem, ac benignitatem ita cum
auctoritate atque imperij maiestate tem-
perãdam esse existimabat; vt qui antea suis
consiliis maximè fidens, suæ etiam senten-
tiæ tenacissimus esse consueuerat, inito Põ-
tificatu, cum imperio, ac potestate nouam
quandam docilitatem, atque facilitatem in-
duisse videretur. Iam verò de isto Amplif-
simo Purpuratorum Patrum ordine quàm
præclare sentiret, quàmque eius tuendæ, or-
nandæ, amplificandæ dignitatis studio te-
neretur, quid attinet dicere? cuidam ille, à
quo ego deinde accepi, seriò affirmavit, ni-
hil vnquam Cardinalium dignitate, atque
auctoritate sibi in vita charius futurũ, modò
sustinerent ipsi sese, neque indignè abiice-

rent, quam diuinitus acceperant officij maiestatem. Verum hæc omnia olim viuentem **INNOCENTIO** fuisse verè non possumus affirmare: futura fuisse illo superstitè, si antea vitæ exitus quoque respondeat, si plurimi obiri magistratus ingenium ac mores hominis satis declararunt, si ipsa Pontificatus auspicia similè cursum, atque exitum pollicebantur; nemo nisi inuidus poterit in dubium reuocare. Sed ætati quidem satis diu vixerat **INNOCENTIVS**, gloriæ plus etiam quàm satis. Huic urbi, quam tanquam alteram patriam diligebat, in qua tot annos tanta cum laude versatus erat, & quam sibi recenti beneficio magis deuinxerat; Ecclesiæ vniuersæ, de cuius commodis, atque vtilitatibus cogitandi non prius finem fecit, quàm animam efflauit; amplissimo huic Collegio, cui tantum tribuebat, quantum vix quisquam aliàs ausus esset optare; bonis denique omnibus egentibus præsertim & calamitosis, quorū salutem, ac sospitatè clementissimus parès suis, ac suorum rationibus anteferendam putabat, immaturè non tam creptus, quàm ad punctum temporis, quo grauiori vulnere nostrum omnium animi confoderentur, cōmodatus, aut etiam eminè tantum cōmonstratus esse videretur. Neque tamèn omninò frustra: tametsi

tamen enim quæ ad Ecclesiæ utilitatem, & sapienter cogitaret, & prudenter constituerat nedum ad exitum perducere, sed ne exordiri quidem, aut inchoare potuit; paucorum tamen dierum spatio quæ sint optimi Pastores, atque Pontificis partes, non tam voce, & oratione quam moribus, ac vitâ declaravit. Cùm autem multa videntur laude, atque admiratione, longè autem magis imitatione, dignissima, tum haud scio an quidquam sit, quod INNOCENTII vitam, & Pontificatum magis commendet, quàm quod vir alioqui sui sanguinis amantissimus, & in primis indulgentissimus in suos non modò ab officio inorum causa nullo umquam tempore recessit, sed in hoc dignitatis culmine, ac summi Sacerdotij fastigio constitutus, ita de illis, & modeste, & demissè cogitabat, ut subita, ac propè inopinata mors, non tam thiaræ fulgorem, aut huiusce sublimis dignitatis celsitudinem, quàm hanc illi tam singularem, atque eximiam laudem præripuisse, atque inuidisse videatur. Porro cùm ab infantia pietatem aduersus Deum egregiè semper coluisset, eandem Pontifex creatus ita religiosè retinuit, ut ne decumbens quidem nocturnas, diurnasve preces stans horis omiserit: cùmque ingrauescète morbo Medicorum con-

filio, atque auctoritate iis abstinere cogere-
 tur, illas tamen coram se iusserit integritas
 recitari. Augustissimum sanè Eucharistiæ
 Mysterium, diuinamque Liturgiam, tanta
 veneratione, ac cultu prosequeretur, vt cū
 nihil magis haberet in votis, quàm Missæ
 sacrificio (quod ipse dū viueret, ac valeret,
 quotidie fermè frequentabat) interesse. anti-
 quæ tamen grauitatis, & priscorum Cano-
 num nō immemor, eo tam sancto, solidoque
 gaudio carere maluit, quàm permittere, aut
 pati, vt in eo, in quo ipse iacebat cubiculo
 agnus ille cœlestis, qui mortalium omniū
 scelera abluir, semel, aut iterum litaretur.
 Quamobrēm sacrificari suo loco, & ad se
 Hostiam salutarē ritè deferri iussit, quam,
 quoniam percipere nō poterat, de more re-
 ligiosè veneraretur: vbi verò naturæ vim,
 ac Medicorum artem morbi malignitate
 superante, de procurandis Christiano ritu
 sacris, animoque expiando monitus esset,
 primū quidem negauit se ab eo die, quo
 sacram Synaxim perceperat (is fuit Christo
 nascenti sacer) vllius sibi noxæ consciū
 esse; tum quæsiuit sereno, ac tranquillo ani-
 mo, vtrum earum rerum tempus adesset.
 Quod vbi aduenisse cognouit, ceterarū om-
 nium rerum curis abiectis, ritè omnia cū
 peracta essent, nullum deinceps aut auribus
 sermo

ermonem, au
 t, nisi iis de
 rtinerent, c
 nel faceffere
 cio quid dep
 ant. Memin
 mino fidelen
 tari & dignū
 ac diuinorur
 natur, qui i
 que caducis
 integritate
 nullo vinq
 nox ante o
 discrimen a
 finis fir: nan
 vereri, ne,
 tiis, atque f
 to Pastore
 ni aliquo f
 aut (quod o
 creuerit eff
 extrema o
 siue in illo
 guratur a
 pediem or
 hoc Pōtifi
 inquam, a
 sus, & vel

sermonem, aut animo cogitationem admittit, nisi iis de rebus, quæ ad animi salutem pertinerent, cum etiam paulò ante non semel facessere iussisset quosdam, qui ipsi nescio quid deprauatis rationibus insusurrabant. Meminerat enim, eum à Christo Domino fidelem, ac prudentem seruum appellari & dignum qui in multis, id est, cælestium ac diuinorum munerum possessione constitutur, qui in minimis, hoc est, terrenis, atque caducis dignam tanto munere fidem atque integritatem præstitisset: quam cum illæ nullo unquam tempore violasset in vita, mox ante omnium Iudicem sistendus, in discrimen adducere nequaquam voluit. Sed finis sit: nam mihi quidem venit in mentem vereri, ne, Deus immortalis, nostris flagitiis, atque sceleribus acrius indignatus, tanto Pastore Ecclesiam spoliarit, quod eam graui aliquo supplicio, breui aut probandam, aut (quod omen maxime abominamini) decreuerit esse mactandam. Te verò in hac mea extrema oratione appello INNOCENTI siue in illo iam Beatorum concilio (vt auguratur animus) immortalis viuis, siue propediem omni labe purgatus, multoque in hoc Pötificio solio lætior es confessurus, te inquam, appello, qui & clariori luce perfusus, & vehementiori charitate inflammatus,

res mortales neque negligis omninò, & Ecclesie procurationem sine formidine, sine labore, sine sollicitudine adhuc sustines, petoque à te ut hanc Urbis totius collachrymationem, pauperum, ac viduarum fletum, & veluti in communis parentis funere, omnium ordinum eiulationem, bonam in partem interpretere, Ecclesie olim tibi commissa causam apud Deum Opt. Max. quantum potes (poteris autem quantum diuinitus tibi, ac tuis plurimis virtutibus, atque promeritis concessum fuerit) promouere ne desinas: ut quando ipsa per te didicit & quantum amiserit & quid potissimum debeat optare, votis etiam suis te maximè agente, te duce, atque auspice aliquando damnetur.

O R A T I O

P. I V L I I N I G R O N I

è Societate Iesu,

I N L A V D E M S. H Y A C I N T H I

Poloni, Ordinis Prædicatorum.

LÆ T O R vehementer hodierna die in hoc augusto celebrique templo mihi dicendi munus obtigisse, Card. Amplissimi, Patresque religiosissimi: Nam etsi permagnum quidem est, & verè etiam pertimescendum, in

tot

tot virorum
præstantium
num igno
gere ad die
dibus Bea
martyres e
nominis C
lestium n
valdè gau
uerto, eo
mum die
pice sac
religiosiss
uens prof
dudum e
eorum re
mihi glo
eos potiss
beneuolent
cem, de v
ornament
different
cendum
quidè or
pus defi
vnū me
nā potiss
laudand
quas vi